

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2081/92 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων»

(COM (2002) 139 τελικό — 2002/0066 (CNS))

(2002/C 241/10)

Στις 15 Απριλίου 2002, και σύμφωνα με το άρθρο 37 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των εργασιών σχετικά με το θέμα αυτό, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 20 Ιουνίου 2002 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. de las Heras Cabanas.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, κατά την 392η σύνοδο ολομέλειας της 17ης και 18ης Ιουλίου 2002 (συνεδρίαση της 17ης Ιουλίου), υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση με 124 ψήφους υπέρ, καμία ψήφο κατά και 3 αποχές.

1. Πρόταση της Επιτροπής

1.1. Η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2081/92 με στόχο να διασφαλιστεί η καλύτερη προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης και η τήρηση των διμερών και πολυμερών συμφωνιών που υπερβαίνουν τα κοινοτικά σύνορα και των οποίων πρέπει να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις.

1.2. Οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις είναι οι εξής:

1.2.1. Διεύρυνση του ισχύοντος πεδίου εφαρμογής του κανονισμού, στο οποίο θα συμπεριληφθεί το ξύδι οίνου, ενώ συγχρόνως θα εξαιρεθούν από αυτό τα μεταλλικά νερά και τα νερά πηγών (Παράρτημα II).

1.2.2. Προσθήκη διευκρινήσεων για τη λήψη απόφασης σχετικά με την καταχώρηση ονομασιών που γράφονται ή προφέρονται κατά τον ίδιο τρόπο, δηλαδή στην περίπτωση ομωνυμίας.

1.2.3. Προτείνεται επέκταση του δικαιώματος προβολής ένστασης σε καταχώρηση για τους υπηκόους των χωρών μελών του ΠΟΕ οι οποίοι έχουν έννομα δικαιώματα και συμφέροντα στο έδαφος της ΕΕ. Το παρόν κείμενο κανονισμού προβλέπει μόνον το δικαίωμα προβολής ένστασης για τους κοινοτικούς υπηκόους (άρθρο 7 του κανονισμού). Η συμφωνία ADPIC (για τις πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με το εμπόριο, η οποία υιοθετήθηκε από τις χώρες μέλη του ΠΟΕ το 1994) όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις θεσπίζει ειδικές διατάξεις με τις οποίες ζητείται από τα κράτη μέλη του ΠΟΕ να αποφεύγουν στρεβλώσεις των εμπορικών συναλλαγών μέσω της εν λόγω προστασίας.

1.2.4. Στην πρόταση θα προβλέπεται η δυνατότητα να ζητείται η ακύρωση της καταχώρησης μιας ονομασίας, κατόπιν αίτησης των κατόχων της, εφόσον υπάρχει σχετική αιτιολόγηση.

1.2.5. Ο ισχύων κανονισμός παρέχει προστασία κατόπιν καταχώρησης στα προϊόντα που προέρχονται από ονομασίες τρίτων χωρών (άρθρο 12). Θα προβλέπεται μια ειδική διαδικασία για την καταχώρηση των προϊόντων των χωρών αυτών στην κοινοτική αγορά, ενώ συγχρόνως θα καλούνται οι μη κοινοτικές χώρες να θεσπίσουν στο έδαφός τους το καθεστώς της ΕΕ για τις ονομασίες προέλευσης σε βάση αμοιβαιότητας.

1.2.6. Στην περίπτωση διαφοράς μεταξύ της καταχώρησης ενός εμπορικού σήματος και της καταχώρησης μιας γεωγραφικής ενδείξης, η λύση που προβλέπεται από τον κανονισμό θα εφαρμόζεται όχι μόνον στα καταχωρημένα σήματα αλλά και σε αυτά που έχουν καθιερωθεί με τη χρήση. Επιπλέον, στις εν λόγω περιπτώσεις διαφοράς, θα λαμβάνεται υπόψη ως ημερομηνία αναφοράς η ημερομηνία υποβολής της αίτησης καταχώρησης για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις, όπως ήδη ισχύει σήμερα για τα καταχωρημένα εμπορικά σήματα.

1.2.7. Θα καταργηθεί το άρθρο 17 του κανονισμού στο οποίο προβλέπεται η απλοποιημένη διαδικασία καταχώρησης.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Κύριος στόχος των γνωμοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, μετά την υιοθέτηση του πρώτου κανονισμού ((ΕΟΚ) αριθ. 2081/92) για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης, ήταν η υποστήριξη της ανάπτυξης πολιτικών που να επιτρέπουν την καθιέρωση σε κοινοτικό επίπεδο της παραγωγής τροφίμων και γεωργικών προϊόντων ποιότητας, καθώς και η προστασία τους. Έχει θεμελιώδη σημασία να αναγνωριστεί η αξία των προϊόντων αυτών και η παραγωγή τους να έχει αντίκτυπο σε όλες τις πτυχές του γεωργικού περιβάλλοντος, καθιστώντας δυνατή τη διατήρηση της καλλιέργειας και των τοπικών και παραδοσιακών χρήσεων, οι οποίες αποτελούν πρακτικές που διατηρούν την τεχνογνωσία των πιο ποικίλων κοινοτικών αγροτικών περιοχών, και παράλληλα συμβιβάζονται με τα οφέλη που μπορεί να παράσχει η τεχνολογική πρόοδος.

2.2. Οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί και η θέση που υπερασπίζεται η ΕΟΚΕ σε σχέση με το θέμα που μας απασχολεί αντικατοπτρίζονται στη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για την «Αξιοποίηση των τυπικών γεωργικών προϊόντων ποιότητας ως μέσο ανάπτυξης στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ» (1). Εξάλλου, στην πρόσφατη γνωμοδότηση σχετικά με «Το μέλλον της ΚΓΠ» (2), η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι αναγκαίο να προσανατολιστεί η ευρωπαϊκή γεωργία προς μία ασφαλή και υψηλής ποιότητας παραγωγή. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά έχουν βασική σημασία και διασφαλίζονται από τις ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις.

2.3. Η σύγχρονη παραγωγή τυπικών προϊόντων ποιότητας αντιπροσωπεύει ένα περιορισμένο ακόμη ποσοστό της ευρωπαϊκής γεωργικής παραγωγής που είναι αναγκαίο να αυξηθεί για μπόρουν τα προϊόντα να επιτύχουν σημαντική θέση στις αγορές, με το συνακόλουθο όφελος για την οικονομική πρόοδο των πλέον μειονεκτικών αγροτικών περιοχών. Η διαφοροποίηση των γεωργικών προϊόντων και των γεωργικών προϊόντων διατροφής με την προστασία της ονομασίας τους και τον καθορισμό κανόνων παραγωγής αποτελεί σημαντικό μέσο αξιοποίησης κυρίως όταν στην ποιότητα ακριβώς εστιάζεται η στρατηγική για την αγορά. Πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια επίτευξης των στόχων αυτών στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της ΚΓΠ.

2.4. Αν και οι παραγωγές που περιλαμβάνονται στις ΠΟΠ/ΠΓΕ προέρχονται από τα πλέον ποικίλα περιβάλλοντα και περιοχές, οι μειονεκτικές, περιφερειακές ή ορεινές περιοχές είναι ακριβώς αυτές που προμηθεύουν προϊόντα ποιότητας με συγκεκριμένα ειδικά χαρακτηριστικά. Τα παραδοσιακά προϊόντα, ως εκ της φύσεως και του τρόπου παραγωγής τους, μπορούν κατ' εξοχήν να συμβάλουν στην ανάπτυξη και αξιοποίηση του αγροτικού κόσμου δεδομένου ότι:

- Καθιστούν δυνατή τη διατήρηση του τοπικού πληθυσμού και τη δημιουργία απασχόλησης, ιδιαίτερα στις μειονεκτικές περιοχές.
- Προωθούν τη χρήση και συμπληρωματικότητα των υφιστάμενων πόρων.
- Γενικά, διαφυλάττουν και βελτιώνουν τις συνθήκες του φυσικού περιβάλλοντος με τις μεθόδους παραγωγής τους.
- Σέβονται τα υφιστάμενα οικοσυστήματα, τη βιοποικιλότητα και τη γενετική κληρονομιά με τη χρησιμοποίηση των τοπικών ποικιλιών και ειδών.
- Αποτελούν την έκφραση του πολιτισμού και της παράδοσης μιας περιοχής ή περιφέρειας.

2.5. Η προστασία των ονομασιών των προϊόντων συνέβαλε στο να δεσμευτούν εθελοντικά οι παραγωγοί να εφαρμόζουν ορισμένους ειδικούς κανόνες παραγωγής, στην επεξεργασία και καθορισμό των οποίων συμβάλλουν οι ίδιοι, ενώ συγχρόνως συμμετέχουν όλοι οι συντελεστές της τροφικής αλυσίδας. Η ανιχνευσιμότητα, ως στοιχείο που αποτελεί αντικείμενο σχολαστικής φροντίδας στα προϊόντα αυτά, όχι μόνο εξασφαλίζει την ασφάλεια των τροφίμων που απαιτείται σε κάθε είδος παραγωγής, αλλά και ενισχύει την προστιθέμενη αξία που προκύπτει από την ειδική ποιότητα που αναγνωρίζεται.

2.6. Ο Κανονισμός 2081/92 θα έπρεπε να αναγνωρίζει ρητώς στους παραγωγούς που είναι κάτοχοι μιας ΠΓΕ/ΠΟΠ τη δυνατότητα να προβλέπουν, αν το κρίνουν σκόπιμο, την υποχρέωση συσκευασίας, στην περιοχή παραγωγής, των προϊόντων που προστατεύονται με στόχο να εξασφαλιστεί ο έλεγχος της ποιότητάς τους. Με τον όρο «συσκευασία» νοούνται οι απαραίτητες ενέργειες προετοιμασίας των προϊόντων για την πώληση (π.χ. εμφιάλωση, συσκευασία σε κουτιά κ.λπ.).

2.7. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ενίσχυση των συστημάτων προστασίας των ονομασιών και γεωγραφικών ενδείξεων ως αποτελεσματική μέθοδο προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών και ως ανταπόκριση στις θεμιτές επιθυμίες τους να διατίθενται τρόφιμα που να έχουν ασφάλεια και ποιότητα. Τεχνικά, όταν αποδεικνύεται η αναμφισβήτητη σύνδεση μεταξύ της ποιότητας των προϊόντων και των φυσικών και ανθρώπινων παραγόντων της περιοχής προέλευσής τους, έχουμε μια Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης ή ΠΟΠ. Όταν μπορεί να αποδοθεί μια φήμη ή ορισμένα χαρακτηριστικά του προϊόντος σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή τόπο, έχουμε μια Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη ή ΠΓΕ. Η επισήμανση με την προστατευόμενη ένδειξη και το αριθμημένο σήμα πιστοποίησης αποτελούν εγγύηση του ότι ένα προϊόν έχει υποβληθεί σε σύστημα ελέγχου καθ' όλη την αλυσίδα παραγωγής και είναι ανιχνεύσιμο έως την προέλευσή του.

2.8. Κάθε εγγύηση ποιότητας διασφαλίζει μια καλή αποδοχή του προϊόντος στις αγορές, γεγονός που συνεπάγεται τη μαζική εμφάνιση απομιμήσεων που προσπαθούν να επωφεληθούν από το κύρος που παρέχει μια συγκεκριμένη γεωγραφική ονομασία. Πρέπει να καταπολεμηθεί η δόλια χρήση μιας ονομασίας σε προϊόντα που δεν προέρχονται από τη γεωγραφική περιοχή στην οποία αναφέρεται η ονομασία. Η ΕΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή και το Συμβούλιο να ενισχύσουν τις διατάξεις σχετικά με τον έλεγχο με σκοπό να εξασφαλιστεί η διενέργεια εκ μέρους όλων των κρατών μελών πραγματικού και αποτελεσματικού ελέγχου της προστασίας που παρέχει ο Κανονισμός 2081/92 στα προϊόντα με ΠΟΠ/ΠΓΕ. Στα πλαίσια αυτά, ο Κανονισμός 2081/92 πρέπει να προστατεύει επίσης τις ΠΟΠ/ΠΓΕ απαγορεύοντας ρητώς την εξαγωγή, από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς οποιαδήποτε τρίτη χώρα, προϊόντων — ή απομιμήσεων προϊόντων — στα οποία χρησιμοποιείται παράνομα η ΠΟΠ/ΠΓΕ.

(1) ΟΚΕ 972/98, ΕΕ C 284 της 14.9.98, σ. 12 (εισηγήτρια: κ. Santiago).

(2) ΟΚΕ 362/2002, (εισηγητής: κ. Ribbe).

2.8.1. Από την πλευρά τους, οι κάτοχοι της ονομασίας πρέπει να καταβάλουν προσπάθεια προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση προς τους κανόνες προστασίας των προϊόντων τους. Η διασφάλιση της ανιχνευσιμότητας και της ορθότητας της πληροφόρησης που δίδεται στον καταναλωτή συνιστούν αναγκαία προϋπόθεση της εμπορίας. Επιπλέον, έχοντας ως στόχο την προώθηση της ποιότητας ως διακριτικού στοιχείου των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων (εφεξής ΠΟΠ και ΠΓΕ), τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσουν ότι διατηρούνται με την πάροδο του χρόνου τα κριτήρια που απαιτούνται για την αναγνώριση, καταχώριση και προστασία τους. Οι ΠΟΠ και οι ΠΓΕ βασίζονται στην ιδιαιτερότητα του προϊόντος, της περιοχής ή του συστήματος παραγωγής και/ή επεξεργασίας. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι πρέπει να εξακολουθήσει να επιδεικνύεται αυστηρότητα κατά την παραχώριση μιας ΠΟΠ ή μιας ΠΓΕ προκειμένου να αποφευχθούν οι καταχρήσεις που αλλοιώνουν τα προβαλλόμενα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

2.8.2. Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ εμπορικών σημάτων και ΠΟΠ /ΠΓΕ, τόσο σε κοινοτικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, καθώς πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στο γενικό και συλλογικό συμφέρον που αντιπροσωπεύουν οι ΠΟΠ /ΠΓΕ, και οι δύο μορφές πνευματικής ιδιοκτησίας αξίζουν σωστή προστασία, δεδομένου ότι και με τις δύο μπορούν να αντιμετωπιστούν θέματα όπως ο αθέμιτος ανταγωνισμός ή η παραπλανητική διαφήμιση.

2.9. Η ιλιγγιώδης πρόοδος της ελευθέρωσης των αγορών και οι γεωργικές πολιτικές που ευνοούν τις μαζικές παραγωγές καθιστούν όλο και περισσότερο αναγκαία μια διαφοροποίηση της προσφοράς. Η αποκλειστικότητα ακριβώς πρέπει να προσδίδει σταθερότητα στα προϊόντα που διακρίνονται επειδή διαφέρουν από τα υπόλοιπα της ίδιας κατηγορίας. Η συμφωνία ADPIC υποχρεώνει να αναθεωρηθεί ο ισχύων κανονισμός για την προστασία των γεωγραφικών ονομασιών και ενδείξεων.

2.10. Είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κανόνες που να επιτρέπουν την ενσωμάτωση των προϊόντων ποιότητας χωρίς απώλεια της αποκλειστικής τους αξίας. Σήμερα η προστασία σε διεθνές επίπεδο είναι κατώτερη απ' ό,τι στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεν νοείται ότι έχει επιτευχθεί «διεθνοποίηση» χωρίς επαρκείς κανόνες για την προστασία των προϊόντων ποιότητας που έχουν σημασία για την ανάπτυξη πολύ συγκεκριμένων αγροτικών περιοχών. Εν προκειμένω, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να χαράξει μια όσο το δυνατόν επιθετικότερη στρατηγική για να ενισχύσει την προστασία των ΠΟΠ και ΠΓΕ στα πλαίσια των συμφωνιών ADPIC κατά τρόπο ώστε να εξισωθεί με το επίπεδο προστασίας και απαιτήσεων που ισχύει εντός της κοινοτικής αγοράς.

2.11. Είναι σημαντικό να αυξάνεται όλο και περισσότερο ο αριθμός των προϊόντων τα οποία μπορούν να προστατευθούν πέρα από τα εθνικά τους σύνορα με τη βεβαιότητα ότι εξακολουθεί να διασφαλίζεται η προστιθέμενη αξία τους και η διαφοροποίησή τους ως προϊόντων ποιότητας. Απόδειξη του αυξανόμενου ενδιαφέ-

ροντος για την προστασία των ονομασιών των προϊόντων ήταν η αύξηση των καταχωρήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τα τελευταία έτη στις οποίες προστέθηκαν νέα προϊόντα όπως τα έλαια, το μέλι, τα διακοσμητικά άνθη και φυτά, ο φελλός ...

2.12. Η ΕΟΚΕ, θεωρεί ότι, σε μια προσπάθεια να αυξηθεί ο αριθμός των παραδοσιακών προϊόντων που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν σ' αυτά τα μέτρα προστασίας κατά τρόπο που να ευνοεί την ανάπτυξη ενός μεγαλύτερου αριθμού αγροτικών περιοχών, θεωρεί ότι το Παράρτημα II του Κανονισμού 2081/92 θα μπορούσε ναυμάσια να επεκταθεί και σε άλλα γεωργικά προϊόντα.

2.13. Πρέπει επίσης να υπογραμμιστεί η δυνατότητα να μπορούν να προστατευτούν, στα πλαίσια ειδικού νομικού πλαισίου, ορισμένα βιοτεχνικά μη γεωργικά προϊόντα που έχουν μια ιδιαιτερότητα συνδεδεμένη με μια γεωγραφική περιοχή.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

Πεδίο εφαρμογής της προστασίας

3.1. Ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 823/87 του Συμβουλίου⁽¹⁾ που ρυθμίζει τα κριτήρια ποιότητας και τις ονομασίες προέλευσης των οίνων δεν περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις σχετικά με το ξύδι από οίνο. Ονομασίες προέλευσης ξυδιών ποιότητας υπάρχουν εδώ και αρκετό καιρό, αλλά μέχρι τώρα δεν υπόκειντο σε προστασία σε κοινοτικό επίπεδο και οι μεταποιητές δεν επωφελήθηκαν από πολλές δυνατότητες προώθησης και αξιοποίησης του ξυδιού υψηλής ποιότητας. Με την υπαγωγή του προϊόντος αυτού στην καταχώριση των ονομασιών προέλευσης προσφέρεται η δυνατότητα να αναπτυχθεί η αγορά αυτή, με τα οφέλη που αυτό συνεπάγεται για όλους τους σχετικούς τομείς, από τους παραγωγούς μέχρι τους καταναλωτές.

3.2. Σκοπός του κανονισμού είναι να ορίσει τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται για την καταχώριση και τον έλεγχο των ΠΟΠ και των ΠΓΕ όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα και να διασφαλίσει την προστασία τους. Είναι λογικό ότι τα μεταλλικά νερά και τα νερά πηγής, δεδομένου ότι δεν θεωρούνται τέτοιου είδους προϊόντα, δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα προβλήματα προσαρμογής που προέκυψαν από τις ονομασίες αυτές, ήδη καταχωρημένες στον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2081/92, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν τα προϊόντα αυτά από την καταχώριση γεωργικών κυρίως προϊόντων και τροφίμων.

3.2.1. Η Οδηγία 80/777/ΕΟΚ⁽²⁾ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1980, αφορά την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών για την εκμετάλλευση και εμπορία των φυσικών

(1) ΕΕ L 84 της 27.3.1987.

(2) ΕΕ L 229 της 30.8.1980.

μεταλλικών νερών. Μολονότι δεν πρόκειται για ρύθμιση που προστατεύει ειδικότερα τις γεωγραφικές ονομασίες του νερού, η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι η οδηγία αυτή πρέπει να ρυθμίζει τη χρήση των ονομασιών για τα μεταλλικά νερά και τα νερά πηγής.

3.3. Τα μέλη της ΕΟΚΕ εκφράζουν την επιθυμία να γίνει ειδική αναφορά σε γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα, ή προϊόντα συμπληρωματικά προς γεωργικές δραστηριότητες καθώς και προϊόντα αλιείας, των οποίων η προέλευση και τα ειδικά χαρακτηριστικά συνδέονται με μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, με σκοπό να μπορέσουν να υπαχθούν στον κανονισμό αυτό. Τα προϊόντα που προτείνονται εδώ είναι τα εξής: το μαλλί, η λυγαριά, το αλάτι, το σινάπι και τα ζυμαρικά.

Εξωκοινοτικό επίπεδο

3.4. Όπως έχει ήδη ειπωθεί, οι συμφωνίες ADPIC (TRIPS) ορίζουν τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν όλα τα μέλη για να αποφευχθεί η δόλια χρήση μιας γεωγραφικής ένδειξης (άρθρο 22), και περιλαμβάνουν διατάξεις που αφορούν την επίλυση των διαφορών μεταξύ εμπορικών σημάτων και ΠΓΕ, ούτως ώστε όλα τα μέλη να έχουν το δικαίωμα προβολής ένστασης για την καταχώρηση μιας ονομασίας, κάθε φορά που αποδεικνύεται ότι θίγονται τα συμφέροντα των υπηκόων της ενάγουσας χώρας.

3.5. Δεδομένου ότι υπάρχει η δυνατότητα να μπορεί κάποια από τις τρίτες χώρες να ζητήσει τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής σε περίπτωση αθέτησης εκ μέρους της ΕΕ των συμφωνιών ADPIC, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις νέες τροποποιήσεις που προτείνονται από την Επιτροπή με στόχο να προστατευθούν τα δικαιώματα παγκόσμιας αναγνώρισης των ευρωπαϊκών ονομασιών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, προσφέρεται η δυνατότητα σε όλα τα μέλη να αντιτεθούν σε μια καταχώρηση, γεγονός το οποίο χρησιμεύει, εξάλλου, στο να αποφεύγονται οι διαφορές.

3.6. Εντούτοις, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι πρέπει να υπάρξει αυστηρός έλεγχος και να γίνει λεπτομερής μελέτη για την αποδοχή μιας ένστασης. Χρειάζεται επαρκής αιτιολόγηση των προτάσεων προκειμένου να απορριφθεί η καταχώρηση γεωγραφικής ένδειξης, και, εν πάση περιπτώσει, η αιτιολόγησή τους πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στη θέση που έχει στην κοινοτική αγορά αυτός που προβάλλει την ένσταση.

3.7. Η επέκταση του εμπορίου προϊόντων με ονομασία προέλευσης προϋποθέτει την ανταλλαγή των προϊόντων αυτών με τρίτες χώρες. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να μπορούν οι κοινοτικές ονομασίες προέλευσης να έχουν την ίδια προστασία εκτός και εντός των συνόρων μας. Είναι λογικό να χαραχθεί μια πολιτική αμοιβαιότητας και να προταθεί η δυνατότητα καταχώρησης των

προϊόντων τρίτων χωρών στην κοινοτική αγορά, εάν αυτό συνεπάγεται ισότητα προστασίας των κοινοτικών προϊόντων εκτός των συνόρων μας. Επίσης, οι τρίτες χώρες που επιθυμούν να προστατευτούν οι ονομασίες των προϊόντων τους στην αγορά μας, θα πρέπει να αποδείξουν, πρώτα, ότι διαθέτουν συστήματα αξιολόγησης, ένστασης και ελέγχου, ισοδύναμα με τα κοινοτικά.

3.8. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι, αν η προστασία προϊόντων με ΠΟΠ/ΠΓΕ που προέρχονται από τρίτες χώρες υλοποιείται σύμφωνα με τα ίδια επίπεδα απαιτήσεων που προβλέπονται εντός των κοινοτικών συνόρων, θα αποφευχθεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός και οι τιμές «ντάμπινγκ» στην αγορά προϊόντων ποιότητας. Συγχρόνως, με την προστασία των ΠΟΠ/ΠΓΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις εξωκοινοτικές αγορές, πρέπει να αποφευχθεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός των απομιμήσεων και των πειρατικών προϊόντων, για το σκοπό δε αυτό, οι τρίτες χώρες που δικαιούνται αυτή την αμοιβαιότητα θα πρέπει να διασφαλίσουν τους κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου.

Εγγύηση της διαφοροποίησης των ονομασιών

3.9. Μεγάλο τμήμα της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων με ΠΟΠ ή ΠΓΕ προκύπτει από την αποκλειστικότητά τους παράλληλα με τη σύμφυτη ποιότητα που τους προσδίδει το προνομαϊκό περιβάλλον εντός του οποίου έχουν παραχθεί.

3.10. Η ονομασία που δίδεται στις διάφορες γεωγραφικές ενδείξεις για την εξαιρετική τους ποιότητα και η προστασία της εν λόγω ονομασίας λόγω της ποιότητας των προϊόντων συνιστά τη βάση του χαρακτηρισμού τους ως αποκλειστικών προϊόντων μιας συγκεκριμένης περιοχής και μπορεί να δοθεί μόνον υπό αυτές στις συνθήκες και με τις αναφερόμενες τοπικές και παραδοσιακές χρήσεις.

3.11. Η υπεράσπιση της αποκλειστικότητας μιας ονομασίας αποτελεί την εγγύηση της αναγνώρισης της ποιότητάς της σε οιαδήποτε πλαίσια. Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι πρέπει να αποφευχθεί, γενικότερα, η εμφάνιση ομωνυμιών μεταξύ ΠΓΕ και εμπορικών σημάτων καταχωρημένων ή μη.

3.12. Η ρύθμιση πρέπει να προβλέπει την με αυστηρότητα επίλυση των διαφορών που ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ τους, μολονότι η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να προβλεφθεί μια δίκαιη μεταχείριση σε περιπτώσεις διαφορών μεταξύ ΠΟΠ/ΠΓΕ και προηγούμενων εμπορικών σημάτων, είτε είναι καταχωρημένα είτε έχουν καθιερωθεί με τη χρήση, ούτως ώστε να μην οδηγούν σε παραπλάνηση γεωγραφικού χαρακτήρα.

3.13. Η προσθήκη των σημάτων που έχουν καθιερωθεί με τη χρήση διασφαλίζει μια μεγαλύτερη κάλυψη της προστασίας έναντι του ενδεχόμενου αθέμιτου ανταγωνισμού στην αγορά των προϊόντων ποιότητας. Ωστόσο, ο κανονισμός προβλέπει τη δυνατότητα συνύπαρξης ενός σήματος που έχει καθιερωθεί με τη χρήση και μιας ΠΓΕ, εφόσον δικαιολογείται καταλλήλως. Το γεγονός αυτό θα είναι πάντα εις βάρος της ΠΓΕ, λόγω του ότι υπάρχει έστω και μικρή πιθανότητα να παραπλανηθούν οι καταναλωτές, πράγμα που πρέπει οπωσδήποτε να αποφεύγεται.

3.14. Η τροποποίηση των ημερομηνιών αναφοράς για την επίλυση των διαφορών αυτών πρέπει να αποτελέσει το μέσο που θα επιτρέψει μια πιο περιοριστική προσέγγιση ως προς τη δυνατότητα συνύπαρξης ενός σήματος και μια ομώνυμης ΠΓΕ. Γι' αυτό, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να εφαρμόζεται ως ημερομηνία αναφοράς για την προστασία η ημερομηνία υποβολής της αίτησης καταχώρησης των ΠΟΠ/ΠΓΕ, αντί για την ημερομηνία δημοσίευσης που παρέχει το δικαίωμα προβολής ενστάσεως. Το κριτήριο αυτό έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για τα καταχωρημένα σήματα.

3.15. Παρομοίως, η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την πρόταση να διευκρινιστούν ακόμη περισσότερο οι απαιτήσεις για την καταχώρηση των ομώνυμων ονομασιών, με στόχο να διαφυλαχτεί κατά το μέγιστο δυνατό η αποκλειστικότητα που παραχωρείται για μια συγκεκριμένη ονομασία και να μην υπάρχει κανένα περιθώριο σφάλματος ή απαξίωσης της αναγνώρισης ενός προϊόντος στην αγορά των προϊόντων ποιότητας.

3.16. Λόγω των αμφισβητήσεων που προέκυψαν για την καταχώρηση ήδη υφιστάμενων ονομασιών με την απλουστευμένη διαδικασία, δεδομένου ότι μεσολάβησαν πολλά χρόνια προσαρμογής από τότε που υιοθετήθηκε ο Κανονισμός 2081/92, και ότι έμεινε μόνον μια ονομασία τυριών για να ολοκληρωθεί η καταχώρηση, και δεδομένου ότι δεν προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό το δικαίωμα προβολής ένστασης που απαιτείται από τις συμφωνίες ADPIC, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση να καταργηθεί το άρθρο 17 του κανονισμού 2081/92 του Συμβουλίου, το οποίο είχε συμπεριληφθεί ως μεταβατικό μέτρο για την ταχεία εναρμόνιση των εθνικών καθεστώτων καταχώρησης που προϋπήρχαν στα διάφορα κράτη μέλη. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι πρέπει να ολοκληρωθούν κανονικά οι διαδικασίες καταχώρησης των ΠΟΠ/ΠΓΕ που βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη βάσει του προαναφερόμενου άρθρου 17 του Κανονισμού 2081/92.

4. Συμπεράσματα

4.1. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί σε γενικές γραμμές ως προς τη σκοπιμότητα των τροποποιήσεων που προτείνει η Επιτροπή για τον Κανονισμό 2081/92 του Συμβουλίου, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας γνωμοδότησης.

4.2. Η ΕΟΚΕ ζητά από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, όπως εκτίθεται στις παραγράφους 2.8 και 2.9, να καταστήσουν δυνατή μια μεγαλύτερη προστασία των ΠΟΠ/ΠΓΕ στα πλαίσια του ΠΟΕ. Η εκπλήρωση των διεθνών συμφωνιών στον τομέα της προστασίας των προϊόντων ποιότητας πρέπει να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις που οι χώρες της Κοινότητας επιθυμούν να διατηρήσουν, χωρίς να παραβλέπεται ποιοι είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι της ύπαρξης αυτών των ονομασιών, καθώς και η κοινωνική επίδραση που αυτό έχει στην πρόοδο των κοινοτικών αγροτικών περιοχών. Ο στόχος, στα πλαίσια των διεθνών διαπραγματεύσεων, πρέπει να είναι, αφενός, η αποτελεσματική εφαρμογή του πολυμερούς συστήματος κοινοποίησης και καταχώρησης που έχει ήδη συμφωνηθεί για τους οίνους και τα οινοπνευματώδη ποτά και, αφετέρου, η επέκταση σε όλα τα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα του επιπέδου προστασίας που προβλέπει αυτή τη στιγμή η συμφωνία ADPIC για τους οίνους και τα οινοπνευματώδη ποτά, συμπεριλαμβανομένου του πολυμερούς μηχανισμού καταχώρησης.

4.3. Η ΕΟΚΕ τονίζει ακόμη μια φορά την ανάγκη να βελτιωθούν οι διατάξεις σχετικά με τον έλεγχο, προκειμένου να ασκούν όλα τα κράτη μέλη αποτελεσματικά την προστασία που παρέχει ο Κανονισμός 2081/92 για τα προϊόντα με ΠΟΠ/ΠΓΕ.

4.3.1. Πρέπει να προωθηθεί η προστασία μεγαλύτερου αριθμού προϊόντων ποιότητας χωρίς ωστόσο να προκύψει αδικαιολόγητη αύξηση των ΠΟΠ/ΠΓΕ που δεν ανταποκρίνονται ακριβώς στη φιλοσοφία του απαιτούμενου τυπικού και ιδιαίτερου χαρακτήρα, πράγμα που θα έβλαπτε την εμπορική φήμη του συνόλου των προστατευόμενων προϊόντων.

4.4. Τέλος, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να προωθηθούν τα προϊόντα που προστατεύονται στα πλαίσια των ΠΟΠ/ΠΓΕ. Θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι πολιτικές προώθησης που είναι συμπληρωματικές προς τις πολιτικές ποιότητας, για τη βελτίωση την επικοινωνίας και της πληροφόρησης των καταναλωτών, με στόχο την προστασία του δικαιώματός τους να επιλέγουν τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά ενός προϊόντος που έχει παραχθεί σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή και με παραδοσιακές μεθόδους που έχουν διαφυλαχθεί με ιδιαίτερη επιμέλεια και έχουν προσαρμοστεί από τους παραγωγούς και μεταποιητές.

Βρυξέλλες, 17 Ιουλίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS